

ÁREA DE MATEMÁTICAS**5ºCURSO****1. Contribución ao desenvolvemento das competenciasclave****Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía**

Os obxectivos curriculares da área así como criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe cobren os aspectos básicos desta competencia no uso de elementos matemáticos e resolución de problemas así como de comprensión e aplicación dos métodos científicos. Así mesmo, engadiremos o coidado do medio para adestrar a boa xestión de recursos materiais ou hábitos saudables dende o centro de interese formulado nas unidades e non Proxecto de Centro "Pobos Indíxenas".

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- . Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto a alimentación e o exercicio físico.
- . Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- . Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...).
- . Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- . Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- . Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

A comprensión escrita así como a expresión oral e escrita deben se adestradas dende todas as áreas, pois son parte do que se denominaron aspectos competenciais transversais. Para iso, en cada unidade didáctica, adestraremos polo menos un descritor de cada un destes indicadores.

A comprensión é vital para o desenvolvemento de calquera área e en concreto para a desenvolver comprensión dos enunciados dos problemas. Por este motivo deberiamos adestralos de xeito explícito e sistemático ao longo de todas as unidades.

Os descritores que priorizaremos serán:

- . Comprender o sentido dos textos escritos.
- . Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- . Gozar coa lectura.
- . Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- . Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- . Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.

Competencia dixital

Queda clara a necesidade de traballar de xeito transversal en todas as áreas as tecnoloxías da información e da comunicación audiovisual.

É evidente a importancia das ferramentas dixitais para a adquisición de coñecemento en todas as materias e idades.

Para iso, na área de Matemáticas, traballaremos os seguintes descritores da competencia:

- . Empregar distintas fontes para a busca de información.
- . Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- . Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- . Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- . Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- . Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- . Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- . Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Dende a área de Matemáticas podemos contribuír ao adestramento desta competencia dende a interculturalidade e respecto por crenzas e pensamentos diferentes e a expresión artística con sentido estético na realización de traballos.

Tomamos como referencia os seguintes descritores:

- . Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- . Valorar a interculturalidade como operacións fonte de riqueza persoal e cultural.
- . Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- . Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

As competencias sociais e cívicas encerran a comprensión e a aplicación de dereitos e deberes dos cidadáns nun Estado democrático. Traballar cos compañeiros, convivir, compartir coñecemento, participar na xestión do grupo, propoñer, colaborar... son aspectos desta competencia que podemos adestrar dende a área.

Para iso poñeremos o acento nos seguintes descritores:

- . Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e na resolución de conflitos.
- . Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- . Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- . Concibir operacións escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- . Aprender a comportarse dende o coñecemento dos distintos valores.
- . Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Desenvolver a autonomía persoal, o liderado na xestión de grupos de traballo e estimular a creatividade son aspectos doadamente abordables dende calquera área no traballo diario e mediante a proposta de traballo en grupos colaboradores. Ademais, podemos promover o adestramento de habilidades propiamente emprendedoras no deseño de tarefas que permitan a xestión de recursos materiais e persoais.

Os descritores sobre os que traballaremos son:

- . Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias.
- . Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- . Ser constante no traballo, superando as dificultades.
- . Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos.
- . Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- . Configurar operacións visión de futuro realista e ambiciosa.
- . Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
- . Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

. Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

Aprender a aprender

A competencia aprender a aprender toma especial relevancia noperacións área cuxa finalidade última é xerar procesos de pensamento eficaces para resolución de problemas. Por este motivo, traballarémola de xeito especialmente intenso, dado que está incrustada na súa razón de ser. Ademais, operacións das maiores dificultades que encontramos na aprendizaxe desta materia é a pouca conciencia sobre a aprendizaxe e pouca confianza nas capacidades persoais para enfrontala. Por iso, a reflexión sobre os procesos de aprendizaxe e a consecución de obxectivos é especialmente relevante.

- . Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- . Xestionar os recursos e as motivacións persoais a favor da aprendizaxe.
- . Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- . Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- . Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- . Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- . Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- . Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

2. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:

a. Temporalización

b. Grao mínimo de consecución para superar a materia

c. Procedementos e instrumentos de avaliación

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	5º		
NIVEL	5º PRIMARIA	ÁREA	Matemáticas (MT)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
MT-B1.1	5º-MTB1.1.1 - Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	50% ser capaz de facer pequenas investigación en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as, caderno de clase, Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Probas específicas, controis diarios.	CMCT CAA
MT-B1.2	5º-MTB1.2.1 - Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu uso.	50% O alumno é capaz de realizar estimacións e valorar a súa utilidade.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación directa do traballo e do caderno. INSTRUMENTOS: Probas específicas, controis diarios.	CMCT CAA
MT-B1.3	5º-MTB1.3.1 - Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias idóneas para cada caso.	50% É capaz de de aplicar as estratexias adecuadas para a resolución de problemas.	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación directa, actividades de clase. INSTRUMENTOS: Seguimento diario, controis diarios.	CMCT CSIE E CAA
MT-B1.3	5º-MTB1.3.2 - Iniciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, tanto no	50% É capaz de buscar solución as preguntas que plantexa.	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as.	CMCT CAA CCL

	estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.						INSTRUMENTOS: Diario de clase. Seguimento diario.	
MT-B1.4	5º-MTB1.4.1 - Toma decisións nos procesos de resolucións de problemas valorando as consecuencias destas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.	50% Toma decisións na resolución de problemas valorando a súa adecuación .	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Controis diarios. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Control de avaliación. Escalas de valoración.	CMCT CAA CSIE E
MT-B1.5	5º-MTB1.5.1 - Iníciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	50% Aplica o aprendido nos problemas resoltos a situación da vida cotiá.	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Exercicios prácticos. Actividades de grupo e individuais. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Observación directa. Control de avaliación.	CMCT CAA CSIE E
MT-B2.1	5º-MTB2.1.1 - Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	50% Na resolución de exercicios.	X			1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Traballo diario. INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Fichas de traballo. Actividades de caderno.	CMCT CCEC
MT-B2.1	5º-MTB2.1.2 - Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada operación das súas cifras.	Ser capaz de resolver ata un 50% dos casos plantexados.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario. INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Fichas de traballo. Actividades de caderno.	CMCT CAA CCL
MT-B2.2	5º-MTB2.2.1 - Interpreta en	É capaz de resolver nun 50% os	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario.	CMCT

	textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada operacións das súas cifras.	problemas plantexados.					Caderno de traballo. Seguimento diario. INSTRUMENTOS: Actividade de aula. Ficha de traballo. Actividade de caderno. Escala de valoración. Rúbrica.	CAA CCL
MT-B2.2	5º-MTB2.2.2 - Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros	Resolve correctamente un 50% das actividades que se lle presentan.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Series de actividades. Fichas de traballo. INSTRUMENTOS: Control de avaliación. Traballo diario. Seguimento diario. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.3	5º-MTB2.3.1 - Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	50% das actividades realizadas.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Control diario. Fichas de traballo. INSTRUMENTOS: Exercicios de clase. Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.3	5º-MTB2.3.2 - Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	50% das actividades realizadas.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Control diario. Fichas de traballo. INSTRUMENTOS: Exercicios de clase. Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.3	5º-MTB2.3.3 - Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	50% dos exercicios realizados.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Control diario. Fichas de traballo. INSTRUMENTOS: Exercicios de clase. Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.4	5º-MTB2.4.1 - Opera cos números coñecendo a	60% dos exercicios feitos.	X			1 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Exercicios prácticos. Actividades	CMCT

	xerarquía das operacións.						individuais. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.	
MT-B2.4	5º-MTB2.4.2 - Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	50% de logro mínimo.	X			3 %	PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Actividades de aula. Fichas de control. INSTRUMENTOS: Control específico. Traballo diario. Rúbrica.	CMCT CCL
MT-B2.4	5º-MTB2.4.3 - Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	50% de logro mínimo.	X			2 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario. E exercicios de problemas. Fichas de seguimento. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica.	CMCT CAA
MT-B2.5	5º-MTB2.5.1 - Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto de operacións fracción por un número.	Resolve positivamente alomenos o 50% dos exercicios presentados.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Manexo práctico. INSTRUMENTOS: Exercicios prácticos. Control específico. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.5	5º-MTB2.5.2 - Realiza operacións con números decimais.	50% de logro mínimo.	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Manexo práctico. INSTRUMENTOS: Exercicios prácticos. Control específico. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B2.6	5º-MTB2.6.1 - Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división	Consegue resolver con acerto o 60% das situacións.	X			3 %	PROCEDEMENTOS: Situacións reais. E exercicios prácticos. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CAA

	con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.						Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.	
MT-B2.6	5º-MTB2.6.2 - Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	50% de logro mínimo.	X			1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Actividades específicas. Traballo diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B2.6	5º-MTB2.6.3 - Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar.	Acadar un 50% de logro mínimo para acadar a suficiencia.	X			2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Fichas de seguimento.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B2.6	5º-MTB2.6.4 - Calcula os primeiros múltiplos dun número dado.	Acada un 50% de logro mínimo.	X			2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Fichas de seguimento.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B2.6	5º-MTB2.6.5 - Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	Acada un 50% de logro mínimo.	X			2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Fichas de seguimento.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica.</p>	CMCT
MT-B2.6	5º-MTB2.6.6 - Calcula o mcm e o mcd.	50% de logro mínimo.		X		1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Fichas de seguimento.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT

MT-B2.6	5º-MTB2.6.7 - Descompón números decimais	Acada un 50% de logro mínimo.	X			1 %	PROCEDEMENTOS: Trabajo diario. Fichas de seguimiento. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimiento diario. Proba práctica. Proba obxectiva escrita.	CMCT
---------	--	-------------------------------	---	--	--	-----	---	------

	atendendo o valor de posición das súas cifras.						INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica.	
MT-B2.6	5º-MTB2.6.8 - Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	Acada un 60% de logro mínimo para acadar a suficiencia.	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Actividades de aula. Fichas de control. INSTRUMENTOS: Control específico. Traballo de aula. Lista de control	CMCT CAA
MT-B2.6	5º-MTB2.6.9 - Estima e redondea o resultado de un cálculo valorando a resposta.	50% de logro mínimo.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: traballo diario. Fichas de seguimento. INSTRUMENTOS: Control de clase. Seguimento diario. Control de clase. Proba obxectiva escrita.	CMCT CAA
MT-B2.7	5º-MTB2.7.1 - Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	Mellora progresiva no rendemento do alumno ata acadar como mínimo o 50% dos problemas plantexados.	X	X	X	5 %	PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Exercicios de seguimento. Fichas de seguimento. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica. Proba obxectiva escrita.	CMCT CAA CCL CSIE E
MT-B2.7	5º-MTB2.7.2 - Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando	Acada o 50% de logro mínimo.	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Utilización práctica. Manexo práctico. INSTRUMENTOS: Exercicios prácticos. Control específico. Proba obxectiva escrita.	CMCT CAA CCL CSIE E

	outras formas de resolvelo.							
MT-B3.1	5º-MTB3.1.1 - Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar operacións medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	Coñece as medidas e os instrumentos de medida máis utilizados na vida diaria		X		2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Exercicios prácticos.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Control de avaliación. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT CCL CAA
MT-B3.1	5º-MTB3.1.2 - Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión doperacións medida.	Resolve positivamente o 60% das situacións plantexadas.		X		2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Exercicios prácticos.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Control de avaliación. Rubrica</p>	CMCT CAA
MT-B3.2	5º-MTB3.2.1 - Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	Acada o 50% de logro mínimo.		X	X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Actividades específicas. Traballo diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B3.2	5º-MTB3.2.2 - Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	Acada un logro mínimo do 60%.		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Actividades específicas. Control de aula.</p> <p>INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B3.2	5º-MTB3.2.3 - Compara e ordena medidas doperacións mesma magnitude.	60% de logro mínimo.		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Exercicios prácticos. Actividades específicas. Control de aula. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT

							INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula.	
MT-B3.2	5º-MTB3.2.4 - Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.	50% de logro mínimo.		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Ejercicios prácticos. Actividades específicas. Control de aula. INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula. Rúbrica.	CMCT
MT-B3.3	5º-MTB3.3.1 - Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.	50% de dominio de unidades de tempo, equivalencias e transformacións.			X	2 %	PROCEDEMENTOS: Ejercicios prácticos. Utilización práctica. Manexo práctico. INSTRUMENTOS: Ejercicios prácticos. Control específico. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B3.4	5º-MTB3.4.1 - Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.	50% de logro mínimo.			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Trabajo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario. INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula.	CMCT
MT-B3.4	5º-MTB3.4.2 - Mide ángulos usando instrumentos convencionais.	50% de logro mínimo.			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Trabajo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario. INSTRUMENTOS: Control específico. Seguimento diario. Control de aula. Proba obxectiva escrita.	CMCT
MT-B3.5	5º-MTB3.5.1 - Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando	Mellora progresivamente no rendemento ata acadar como mínimo un 60% dos problemas plantexados.			X	5 %	PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Actividades de aula.Ficha de control. INSTRUMENTOS: Control específico. Traballo diario. Rúbrica.	CMCT CAA CSIE E

	decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.							
MT-B4.1	5º-MTB4.1.1 - Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice?	Acadar un 50% como logro mínimo para acadar a suficiencia.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Actividades de caderno. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B4.1	5º-MTB4.1.2 - Traza operacións figura plana simétrica doutra respecto dun eixe.	Acadar un mínimo na composición de figuras 50%.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Actividades de caderno. Rúbrica.</p>	CMCT
MT-B4.1	5º-MTB4.1.3 - Realiza ampliacións e reducións.	Acadar un 50% como logro mínimo.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Actividades de caderno.</p>	CMCT
MT-B4.2	5º-MTB4.2.1 - Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	Acadar un 50% como logro mínimo.			X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Actividades de caderno. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B4.2	5º-MTB4.2.2 - Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	Acadar un 50% como logro mínimo.			X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Activades de aula. Ficha de traballo. Seguimento diario. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT CAA

MT-B4.3	5º-MTB4.3.1 - Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular	Acadar un 50% como logro mínimo.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Seguimento diario. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT
MT-B4.3	5º-MTB4.3.2 - Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras.	50% como logro mínimo.			X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Seguimento diario.</p>	CMCT
MT-B4.4	5º-MTB4.4.1 - Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	50 % como logro mínimo.			X	5 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Seguimento diario.</p>	CMCT CAA CCL CSIE E
MT-B4.4	5º-MTB4.4.2 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo	Acadar un 50% como logro mínimo para acadar a suficiencia.	X	X	X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Ficha de traballo. Seguimento diario. Rúbrica. Proba obxectiva escrita..</p>	CMCT CAA

	outras formas de resolvelo							
MT-B5.1	5º-MTB5.1.1 - Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	Ser capaz de aplicar ditas medidas de centralización con resultados positivos ata un 60%.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Exercicios prácticos.</p> <p>INSTRUMENTOS: Control de avaliación. Caderno de clase. Lista de control. Proba obxectiva escrita.</p>	CMCT CAA
MT-B5.1	5º-MTB5.1.2 - Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	60% de logro mínimo.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Exercicios prácticos.</p> <p>INSTRUMENTOS: Control de avaliación. Caderno de clase. Rúbrica.</p>	CMCT CAA
MT-B5.2	5º-MTB5.2.1 - Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficos estadísticas.	50% de logro mínimo.			X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Fichas de traballo. Actividades de caderno. Rúbrica.</p>	CMCT CAA CCL
MT-B5.3	5º-MTB5.3.1 - Identifica situacións de carácter aleatorio.	Acadar un mínimo de 50% de resultados positivos.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Fichas de traballo. Actividades de caderno. Rúbrica.</p>	CMCT
MT-B5.3	5º-MTB5.3.2 - Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías?).	Acadar un mínimo de 50% de resultados positivos.			X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Caderno de traballo. Seguimento diario.</p> <p>INSTRUMENTOS: Actividades de aula. Fichas de traballo. Actividades de caderno.</p>	CMCT CAA
MT-B5.4	5º-MTB5.4.1 - Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos	50% de logro mínimo.			X	5 %	<p>PROCEDEMENTOS: Situacións reais. Exercicios prácticos.</p>	CMCT CAA CCL

	proprios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios?), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.							INSTRUMENTOS: Control de avaliación. Caderno de clase. Rúbrica.	CSIE E
MT-B5.4	5º-MTB5.4.2 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	50% de logro mínimo.	X	X	X	3 %		PROCEDEMENTOS: Traballo diario. Exercicios de problemas. Fichas de seguimento. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Seguimento diario. Proba práctica.	CMCT CAA CCL CSIE E

3. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIREN AS MATERIAS

Principios metodolóxicos.-

1. A acción educativa priorizará á atención á diversidade do alumnado, á atención individualizada, á prevención das dificultades de aprendizaxe e á posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.
2. A metodoloxía didáctica será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave fundamentalmente con tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.
3. A acción educativa terá en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe do alumnado, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.
4. Desenvolveranse estratexias de comprensión lectora de todo tipo de textos e imaxes, en calquera soporte e formato xa que a lectura constitúe un factor fundamental para o desenvolvemento das competencias clave.
5. Diseñaranse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis doperacións competencia ao mesmo tempo.

O traballo na área de matemáticas estará asentado na experiencia, utilizándo as matemáticas en contextos funcionais relacionados con situacións da vida cotiá, para ir adquirindo progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e dos coñecementos previos.

Os procesos de resolución de problemas constitúen un dos eixes principais da actividade matemática e deben ser fonte e soporte principal da aprendizaxe xa que na resolución dun problema requírense e utilízanse moitas das capacidades básicas: ler, reflexionar, planificar o proceso de resolución, establecer estratexias e procedementos e revisalos, modificar o plan se é necesario e comprobar a solución se se encontrou.

- Empregarase operacións metodolóxicas activa e contextualizada que asegure o desenvolvemento das competencias clave.
- O papel do profesor/a será orientador/a, promotor/a, facilitador/a do desenvolvemento competencial no alumnado.
- Potenciarase a resolución conxunta das tarefas e dos problemas con estruturas de aprendizaxe cooperativa que facilitarán a inclusión do alumnado.
- O deseño das actividades debe xerar no alumnado a curiosidade e a necesidade de adquirir e aplicar coñecementos, destrezas, actitudes e valores.
- Incorporarase progresivamente o traballo por proxectos, que posibilitan que os alumnos/as organicen o seu pensamento favorecendo na reflexión, a crítica, a elaboración de hipóteses e a tarefa investigadora .
- Incorporaranse progresivamente diferentes técnicas para a avaliación do alumnado como, por exemplo, o portfolio, as rúbricas, os mapas mentais, diarios, debates, probas específicas e resolución de problemas.
- Potenciarase o uso doperacións variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación.

Estratexias metodolóxicas.-

Atender ao desenvolvemento das competencias clave require un traballo que:

- Contemple a diversidade de agrupamentos e posibilite operacións ampla gama de interaccións sociais.
- Favoreza a planificación conxunta e a autonomía nas tarefas, a organización dos materiais e recursos, a adopción de fórmulas variadas de agrupamento acordes coas necesidades diferentes de traballo
- Permita o uso de fontes e recursos variados, cotiáns e familiares, mesturando o dixital e o tradicional, o innovador e o clásico.
- Promova métodos con enfoque integrador (globalizados e interdisciplinares) que permitan que o grupo planifique e organice as tarefas conxuntamente, que todos os rapaces e todas as rapazas poidan implicarse activamente en función dos seus intereses e da diversidade, que o alumnado se enfrente a problemas verdadeiros e a temas reais e cotiáns; que ofrezan ocasións para controlar o proceso, valorar os logros, medrar na aprendizaxe partindo do que sabe; que permitan manexarse con éxito ante a información e que estimulen a práctica reflexiva e crítica.

Secuenciación do traballo na aula:

Motivación:

- Actividade de exploración de ideas e coñecementos previos.
- Formulación de cuestións que favorezan o conflito cognitivo.
- Presentación da actividade con esquemas, gráficos, textos, fotos, etc.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado.
- Información complementaria para reforzo e apoio.
- Información complementaria para afondamento e ampliación.

Traballo persoal:

- Lectura e comprensión de textos.
- Análise de documentos, pequenas investigacións, etc.
- Resposta a preguntas.
- Resolución de dúbidas.
- Comentario de documentos, textos, imaxes, etc.
- Elaboración de presentacións.
- Lectura comprensiva.

Avaliación:

- Análise de producións: caderno, traballos, comentarios, etc.
- Exposicións orais.
- Probas escritas.
- Traballos individuais e en grupo.
- Observación do traballo na aula.

4. Materiais e recursos didácticos

Os distintos materiais e recursos que nos axudarán a presentar e desenvolver os contidos que vamos traballar cos nenos/as, deben ser variados e de distinta natureza para non provocar a monotonía no traballo da aula.

Os criterios que seguimos para escollelos son: que sexan manipulativos, atractivos e significativos para a aprendizaxe que se plantexa.

Todos os materiais e recursos utilizados en cada operacións das áreas traballadas neste ciclo están detallados nas súas programacións. En liñas xerais serán:

Materiais e Recursos:

Libro dixital do alumno. Guía didáctica. Fichas de reforzo. Ficha de ampliación. Ficha de control. Ficha de avaliación. Recursos TIC. Saídas didácticas.

- . Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación e avaliación.
- . O libro en papel como material complementario.

5. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Entendemos a avaliación como un elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto do proceso de ensino-aprendizaxe.

Por tanto, non se pode circunscribir a un só aspecto ou momento, se non que se debe estender ao longo de todo o proceso educativo de forma global e sistemática; por operacións parte, indicando que obxectivos se conseguen e cales non, e, por outra, en que grao de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros. Valorarase en cada avaliación:

	PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	INSTRUMENTOS PARA A AVALIACIÓN	SISTEMA DE CUALIFICACIÓN
RECURSOS PARA A AVALIACIÓN	Observación directa do traballo diario. Análise e valoración de tarefas creadas para a avaliación. Valoración cuantitativa do avance individual (cualificacións). Valoración cualitativa do avance individual (anotacións e puntualizacións). Modelo discursivo/expositivo. Modelo experiencial Talleres Aprendizaxe cooperativa Traballo por tarefas Traballo por proxectos	Observación directa. Elemento de diagnóstico: rúbrica da unidade. Avaliación de contidos, probas correspondentes á unidade. Avaliación por competencias, probas correspondentes á unidade. Escalas de apreciación. Outros documentos gráficos ou textuais. Debates e intervencións. Proxectos persoais ou grupais. Representacións e dramatizacións. Elaboracións multimedia. Participación.	Calificación cuantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Nas probas de avaliación de contidos, cada actividade cualifícase con 1 punto se se resolveu correctamente. No caso de que a resolución fose errónea, pero sexa incompleta ou falte algún elemento esencial, pódese valorar con 0,25 - 0,5 - 0,75 puntos. Así, a cualificación máxima da proba será de 10 puntos. A avaliación inicial cualifícase do mesmo modo. Calificación cualitativa: terá como clave para o diagnóstico o sistema de rúbricas e levarase a cabo mediante as probas de avaliación por competencias e a observación directa do traballo.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN	
Instrumentos	%	Observacións
Probas orais e escritas.	60%	Todo tipo de probas que controlen se conseguiron os obxectivos propostos. Realízase operacións proba ao finalizar cada unidade didáctica.
Traballo persoal e esforzo	20%	Valorarase o esforzo e o traballo diario, así como a correcta presentación dos traballos propostos.
Actividades individuais.	10%	Caderno e libro de actividades. Inclúe presentación, limpeza e a realización regular de actividades. Correcto seguimento das pautas requiridas polo profesor na realización dos traballos.
Interese e comportamento	10%	Valorarase a regularidade e a constancia no día a día. O nivel de participación e interese na asignatura. Non se considerará apto neste punto ningún alumno que mostrase abandono da materia (non traer material nin deberes, non atender nin seguir a clase, entregar controis en branco, actitude pasiva ou negativa, interromper e distraer a atención dos seus compañeiros etc.)
TOTAL	100%	

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vencelladas aos estándares utilizaremos porfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e mostre a evolución deste ao longo do curso.

O portfolio é operacións ferramenta de avaliación do proceso de aprendizaxe que consiste fundamentalmente na recollida de evidencias de evolución do alumno, pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva operacións reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

As evidencias que podemos recoller na área de Matemáticas poden ser:

- . Actividades do libro ou dados na aula que traballen explicitamente sobre os estándares definidos na unidade.
- . Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos.
- . Produtos de aprendizaxe deseñados en tarefas de aplicación nun contexto real: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas...

- . Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- . Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento

lógico. Ferramentas de auto e coa avaliación do traballo na aula.

6. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente

Operacións vez desenrolada a Proposta curricular no centro e a PDA de cada área, é necesario seguir de cerca os avances e detectar o antes posible as desviacións dos obxectivos propostos.

Se plantexa sistematizar a reflexión sobre catro aspectos:

1. Cáles son as características do centro e do seu entorno.
2. Cómo se está a desenvolver o proceso de aprendizaxe dos alumnos.
3. Qué estratexias e qué metodoloxía de ensinanza se están aplicando.
4. Onde se alcanzan os obxectivos y onde non se alcanzan.

En relación co anterior, se plantexa o establecemento dun baremo de valoración que permite a toma de decisións.

ÁMBITO DE REFLEXIÓN	O MÁIS VALORADO	OS ASPECTOS PARA MELLORAR	DECISIONS
Características do centro e do seu entorno.			
O proceso de aprendizaxe do alumnos			
Estratexias e metodoloxía de ensino.			
Nivel de consecución dos obxectivos			

A partir das decisións que se adopten, o centro debe revisar e replantexar a Proposta curricular. Para levar a cabo a avaliación da Proposta curricular e das Programacións didácticas, se suxire o seguinte esquema de análise para identificar en qué punto da Proposta curricular teñen que incidir as decisións que se tomaron. Un esquema de traballo podería ser o seguinte:

ANÁLISE DA PROPOSTA CURRICULAR	DECISIONS VINCULADAS	CAMBIOS PROPOSTOS	OBXECTIVOS PLANTEXADOS
Adecuación ás características do alumnado.			
Adecuación ao logro dos obxectivos da etapa			
Grao de desenvolvemento das competencias clave, integradas nos elementos curriculares.			
Adecuación dos principios metodolóxicos nos que se basea a acción docente.			
Adecuación dos procedementos e instrumentos de avaliación adoptados a nivel de etapa.			

ANÁLISE DA PROPOSTA CURRICULAR	DECISIÓNS VINCULADAS	CAMBIOS PROPOSTOS	OBXECTIVOS PLANTEXADOS
Pertinencia das medidas curriculares e organizativas do Plan de atención á diversidade.			
Validez dos criterios de promoción.			
Eficiencia do Plan de Lectura.			
Eficiencia do Plan de Tecnoloxías da información e da Comunicación.			
Idoneidade dos materiais e recursos didácticos utilizados na etapa			

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Empregarase operacións ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descriptorios e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias			

A avaliación debe ir enfocada a mellorar a aprendizaxe dos alumnos; para iso, é necesario diversificar as ferramentas e programar tempos e espazos na aula para a avaliación dos procesos de aprendizaxe.

Propoñemos aquí algunhas ferramentas destinadas á avaliación de desempeños competenciais, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe. Algunhas serán para o desenvolvemento común de competencias en todas as áreas; outras, para a avaliación das aprendizaxes concretas postos en práctica nas distintas materias.

Ferramentas comúns de avaliación competencial

1. Rexistro de avaliación de cargos asignados e obxectivos de grupo cooperativo.
2. Gráfica de autoavaliación no seguimento de destrezas grupais.
3. Rúbrica para a avaliación da exposición de traballos.
4. Diario reflexivo no desenvolvemento da aprendizaxe.
5. Rúbrica da expresión escrita.
6. Rexistro de avaliacións de resúmenes.
7. Rúbrica de espírito emprendedor e liderazgo.
8. Autoavaliación do uso do programa de presentacións do ordenador.
9. Avaliación de exposicións co apoio de material audiovisual.

Ferramentas específicas da área de Matemáticas de 5.º de Primaria

1. Coavaliación do cálculo mental en parellas
2. Escala de observación sobre a participación en clase.
3. Autoavaliación e coavaliación de la corrección de exercicios.
4. Rúbrica da realización de operacións.
5. Autoavaliación de operacións numéricas.
6. Rúbrica para a resolución de problemas.
7. Autoavaliación da resolución de problemas.
8. Autoavaliación do uso de unidades de medida.
9. Comparar figuras xeométricas.
10. Escala de observación da utilización de conceptos estatísticos e de probabilidade.
11. Guion para portfolio para a recollida de evidencias de estándares de aprendizaxe.

6. 4. DIARIO REFLEXIVO NO DESENVOLVEMENTO DA PROPIA APRENDIZAXE

Reflexiona sobre as dificultades que atopas nas túas aprendizaxes.

Que dificultades atopas á hora de aprender? ¿Que fas cando...?	Que poderías facer? Como poderías facelo a próxima vez?
Tes dúbidas?	
Non entendiches algo?	
Non es quen de aprenderte algún aspecto da materia?	
Non te motiva o que estás estudando?	
Agóbiaste co traballo?	
... (outros)	

Conta agora operacións experiencia de éxito nas túas aprendizaxes.

67

Cal foi o teu logro?	Como o conseguiches?

Podes aplicar o que fixeches noutros contextos?

4. RÚBRICA DA REALIZACIÓN DE OPERACIÓNS

	4	3	2	1
Concepto	Comprende a finalidade da operación, o que o leva a asimilar e sistematizar con facilidade os algoritmos básicos. Utiliza as propiedades numéricas para a realización de operacións e aplica as operacións en contextos diversos con corrección.	Normalmente amosa comprensión sobre os conceptos numéricos, pero en algún caso dubida sobre a finalidade dunha operación. Utiliza as propiedades das operacións na súa aplicación. Aplica as operacións en problemas matemáticos.	Ten dificultade en entender a utilidade das operacións de nova introducción. Aplica as operacións na resolución de problemas con dificultade.	Comete erros de concepto na realización da operación. Non sabe onde utilizar cada operación.
Realización	Sitúa as cantidades na orde e a posición correctos para realizar a operación, mesmo con números decimais e fraccións . Realiza os cálculos pertinentes con corrección. Coñece e aplica a xerarquía das operacións , entendendo que provén das propiedades das mesmas, na realización de operacións combinadas.	Sitúa as cantidades na orde e a posición correctas para realizar a operación, mesmo con números decimais e fraccións. Coñece e aplica a xerarquía das operacións na realización de operacións combinadas. Comete algún erro no cálculo e no uso da xerarquía das operacións.	Comete erros no cálculo ou na colocación das cantidades, esquece a coma en decimais ou confunde as operacións de fraccións, pero, polo menos na metade das veces realiza a operación con corrección.	Os erros que comete non lle permiten terminar nin a metade das operacións con corrección.
Solución	Repasa a operación unha vez terminada, realiza as probas pertinentes, corríxe sen necesidade de axuda e asegura a exactitude por iniciativa propia.	Repasa a operación por iniciativa propia pero necesita alguna axuda para corríxer os erros.	Revisa a solución por indicacións do profesor de xeito autónomo, necesita axuda na meirande parte dos casos para supervisar esta revisión.	Repasa só cando se lle di e non corríxe erros el/els só/soa.

5. AUTOAVALIACIÓN DE OPERACIONES NUMÉRICAS

Alumno/a: _____

OPERACIÓN	¿Sé cómo hay que hacerla?			¿Sitúo correctamente los números al operar?			¿Realizo bien los cálculos?			¿Repaso la operación cuando he terminado?			¿Sé cuándo tengo que aplicar cada una de las operaciones?			PROPUESTA DE MEJORA PARA LA PRÓXIMA VEZ QUE REALICE LA OPERACIÓN
	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	
Multiplicación																
División																
Sumas y restas con decimales																
Multiplicación y división con decimales																
Suma y resta de fracciones																
Operaciones combinadas																

6. RÚBRICA PARA A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

	4	3	2	1
Seguimiento de pasos establecidos	Conoce los pasos necesarios para resolver un problema, los ha interiorizado y los utiliza sin necesidad de ser pautados.	Utiliza los pasos establecidos con corrección cuando se le indica pero si no están explícitos salvo indicación explícita, no los utiliza.	Sigue con dificultad los pasos establecidos cuando se le marcan.	Tiene muchas dificultades para seguir los pasos establecidos incluso cuando están pautados de manera explícita.
Comprensión del enunciado	El alumno procesa los datos del enunciado ordenándolos, seleccionando los datos, simplificando el problema, realizando un tabla de doble entrada o esquema para organizar la información y con otras herramientas de elaboración propia. Comprende sin dificultad la situación del problema.	Aplica las estrategias entrenadas para el procesamiento de los datos e identifica la situación problemática.	Recoge los datos con precisión utilizando las estrategias entrenadas con la ayuda de un compañero o del profesor. Muestra dificultades en entender qué pide el problema.	Tiene muchas dificultades para extraer los datos, incluso con ayuda. La verbalización sobre la situación problemática planteada es inexistente o incorrecta.
Selección y aplicación de la estrategia	Amplía las estrategias para la resolución del problema utilizando las entrenadas en clase sin necesidad de guía. Busca todos los casos posibles, analiza la situación en un contexto más sencillo, encuentra regularidades, realiza preguntas intermedias... Aplica la estrategia elegida con corrección y flexibilidad.	Utiliza las estrategias entrenadas pero muestra dificultad en hacerlas propias. No siempre valora la eficacia de la estrategia durante el proceso de aplicación.	Utiliza al menos la mitad de las estrategias aprendidas recientemente con una reflexión sobre su uso insuficiente. Desarrolla el proceso de la estrategia con corrección pero no evalúa durante el proceso el uso de la misma y ha cometido errores de cálculo o uso de datos.	Aplica la primera estrategia que viene a su mente sin analizarla o no es capaz de generar posibles estrategias para la resolución. El desarrollo de la estrategia es incorrecto y no repara en ello.
Solución	Elige la solución, comprueba si la solución es coherente con lo que le preguntan y revisa los posibles errores. Escribe la solución con una frase respondiendo a la pregunta planteada.	Mira si la solución tiene sentido, pero no contrasta si responde a lo que piden.	Explicita la solución pero no la contrasta.	No explicita la solución ni la contrasta.

1. COAVALIACIÓN DO CÁLCULO MENTAL EN PARELLAS

ALUMNO/A AVALIADA/O _____

(poden variarse as parellas ao longo do curso)

	ALUMNO/A AVALIADOR/A	N.º DE ACERTOS	N.º DE ERRS	En que se equivoca o teu compañeiro/a?	Elabore un plan para corrixir os erros entre os dous
Sumar y restar 100, 200, 300... a números de tres cifras					
Sumar y restar 9 a números de dos y tres cifras					
Sumar y restar 11 a números de dos y tres cifras					
Sumar y restar 21 a números de tres cifras					
Sumar y restar 19 a números de dos y tres cifras					
Multiplicar por 5 números de dos cifras					
Dividir entre 5 números de tres cifras					
Multiplicar por 4 números de dos cifras					
Dividir entre 4 números de dos cifras					
Multiplicar por 50 números de dos cifras					

	ALUMNO AVALIADOR	N.º DE ACERTOS	N.º DE ERRS	En que se equivoca o teu compañeiro/a?	Elabore un plan para corrixir os erros entre os dous
Dividir entre 50 números terminados en dos ceros					
Multiplicar por 20 números de dos cifras					
Dividir entre 20 números de tres cifras					
Multiplicar por 9 números de dos cifras					
Multiplicar por 99 números de dos cifras					
Multiplicar por 11 números de dos cifras					
Multiplicar por 101 números de dos cifras					
Multiplicar por 0,1 números de dos cifras					
Multiplicar por 0,01 números de dos cifras					
Multiplicar por 0,2 números de dos cifras					
Dividir entre 0,2 números de dos cifras					
Multiplicar por 0,5 números de dos cifras					
Dividir entre 0,5 números de dos cifras					
Multiplicar por 0,25 números de dos cifras					
Dividir entre 0,25 números de dos cifras					

3. AUTOAVALIACIÓN E COAVALIACIÓN DA CORRECCIÓN DE EJERCICIOS

(Cada alumno se autoevalúa y el compañero le da el visto bueno.)

Encuentro solo los errores en mis ejercicios o en la corrección que sé hacer.

Mientras se corrige, estoy siguiendo en mi cuaderno o libro el ejercicio que se está corrigiendo.

Cambio en mis ejercicios lo que no está bien sin ayuda.

Pregunto todas las dudas que me surgen al corregir.

Para registrar a autoevaluación.

FECHA	Encuentro solo los errores en mis ejercicios o en la corrección que sé hacer	Cambio en mis ejercicios lo que no está bien sin ayuda	Pregunto todas las dudas que me surgen al corregir	Mientras se corrige, estoy siguiendo en mi cuaderno o libro el ejercicio que se está corrigiendo	¿En qué puedes mejorar? ¿Cómo lo vas a hacer?

FECHA	ALUMNO EVALUADOR	¿Estás de acuerdo con la evaluación que se ha hecho tu compañero?	¿Le dirías algo más para mejorar?

4. RÚBRICA DA REALIZACIÓN DE OPERACIONES

	4	3	2	1
Concepto	Comprende la finalidad de la operación, lo que le lleva a asimilar y sistematizar con facilidad los algoritmos básicos. Utiliza las propiedades numéricas para la realización de operaciones y aplica las operaciones en contextos diversos con corrección.	Normalmente muestra comprensión sobre los conceptos numéricos, pero en algún caso duda sobre la finalidad de una operación. Utiliza las propiedades de las operaciones en su aplicación. Aplica las operaciones en problemas matemáticos.	Tiene dificultad en entender la utilidad de las operaciones de nueva introducción. Aplica las operaciones en la resolución de problemas con dificultad.	Comete errores de concepto en la realización de la operación. No sabe dónde utilizar cada operación.
Realización	Sitúa las cantidades en el orden y la posición correctos para realizar la operación, incluso con números decimales y fracciones . Realiza los cálculos pertinentes con corrección. Conoce y aplica la jerarquía de las operaciones , entendiendo que proviene de las propiedades de las mismas, en la realización de operaciones combinadas.	Sitúa las cantidades en el orden y la posición correctos para realizar la operación, incluso con números decimales y fracciones. Conoce y aplica la jerarquía de las operaciones en la realización de operaciones combinadas. Comete algún error en el cálculo y en el uso de la jerarquía de las operaciones.	Comete errores en el cálculo o en la colocación de las cantidades, olvida la coma en decimales o confunde las operaciones de fracciones, pero al menos la mitad de la veces realiza la operación con corrección.	Los errores que comete no le permiten terminar ni la mitad de las operaciones con corrección.
Solución	Repasa la operación una vez terminada, realiza las pruebas pertinentes, corrige sin necesidad de ayuda y asegura la exactitud por iniciativa propia.	Repasa la operación por iniciativa propia pero necesita alguna ayuda para corregir los errores.	Revisa la solución por indicaciones del profesor de manera autónoma, necesita ayuda en la mayor parte de los casos para supervisar esta revisión.	Repasa solo cuando se le dice y no corrige errores solo.

5. AUTOAVALIACIÓN DE OPERACIONES NUMÉRICAS

Alumno: _____

OPERACIÓN	¿Sé cómo hay que hacerla?			¿Sitúo correctamente los números al operar?			¿Realizo bien los cálculos?			¿Repaso la operación cuando he terminado?			¿Sé cuándo tengo que aplicar cada una de las operaciones?			PROPUESTA DE MEJORA PARA LA PRÓXIMA VEZ QUE REALICE LA OPERACIÓN
	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	Siempre	Aveces	Nunca	
Multiplicación																
División																
Sumas y restas con decimales																
Multiplicación y división con decimales																
Suma y resta de fracciones																
Operaciones combinadas																

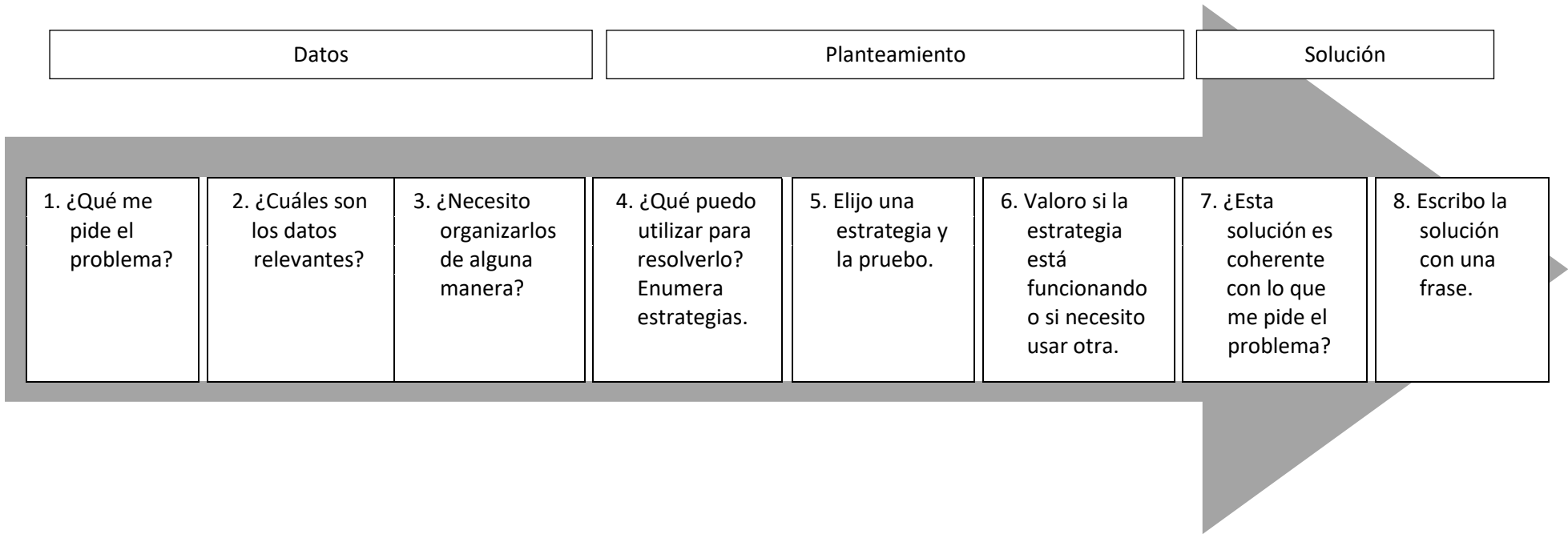
6. RÚBRICA PARA A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

	4	3	2	1
Seguimiento de pasos establecidos	Conoce los pasos necesarios para resolver un problema, los ha interiorizado y los utiliza sin necesidad de ser pautados.	Utiliza los pasos establecidos con corrección cuando se le indica pero si no están explícitos salvo indicación explícita, no los utiliza.	Sigue con dificultad los pasos establecidos cuando se le marcan.	Tiene muchas dificultades para seguir los pasos establecidos incluso cuando están pautados de manera explícita.
Comprensión del enunciado	El alumno procesa los datos del enunciado ordenándolos, seleccionando los datos, simplificando el problema, realizando un tabla de doble entrada o esquema para organizar la información y con otras herramientas de elaboración propia. Comprende sin dificultad la situación del problema.	Aplica las estrategias entrenadas para el procesamiento de los datos e identifica la situación problemática.	Recoge los datos con precisión utilizando las estrategias entrenadas con la ayuda de un compañero o del profesor. Muestra dificultades en entender qué pide el problema.	Tiene muchas dificultades para extraer los datos, incluso con ayuda. La verbalización sobre la situación problemática planteada es inexistente o incorrecta.
Selección y aplicación de la estrategia	Amplía las estrategias para la resolución del problema utilizando las entrenadas en clase sin necesidad de guía. Busca todos los casos posibles, analiza la situación en un contexto más sencillo, encuentra regularidades, realiza preguntas intermedias... Aplica la estrategia elegida con corrección y flexibilidad.	Utiliza las estrategias entrenadas pero muestra dificultad en hacerlas propias. No siempre valora la eficacia de la estrategia durante el proceso de aplicación.	Utiliza al menos la mitad de las estrategias aprendidas recientemente con una reflexión sobre su uso insuficiente. Desarrolla el proceso de la estrategia con corrección pero no evalúa durante el proceso el uso de la misma y ha cometido errores de cálculo o uso de datos.	Aplica la primera estrategia que viene a su mente sin analizarla o no es capaz de generar posibles estrategias para la resolución. El desarrollo de la estrategia es incorrecto y no repara en ello.
Solución	Elige la solución, comprueba si la solución es coherente con lo que le preguntan y revisa los posibles errores. Escribe la solución con una frase respondiendo a la pregunta planteada.	Mira si la solución tiene sentido, pero no contrasta si responde a lo que piden.	Explicita la solución pero no la contrasta.	No explicita la solución ni la contrasta.

7. AUTOAVALIACIÓN DA RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

Planifico e resolvo

Este é o proceso que debes seguir. Trabállalo no teu cuaderno.

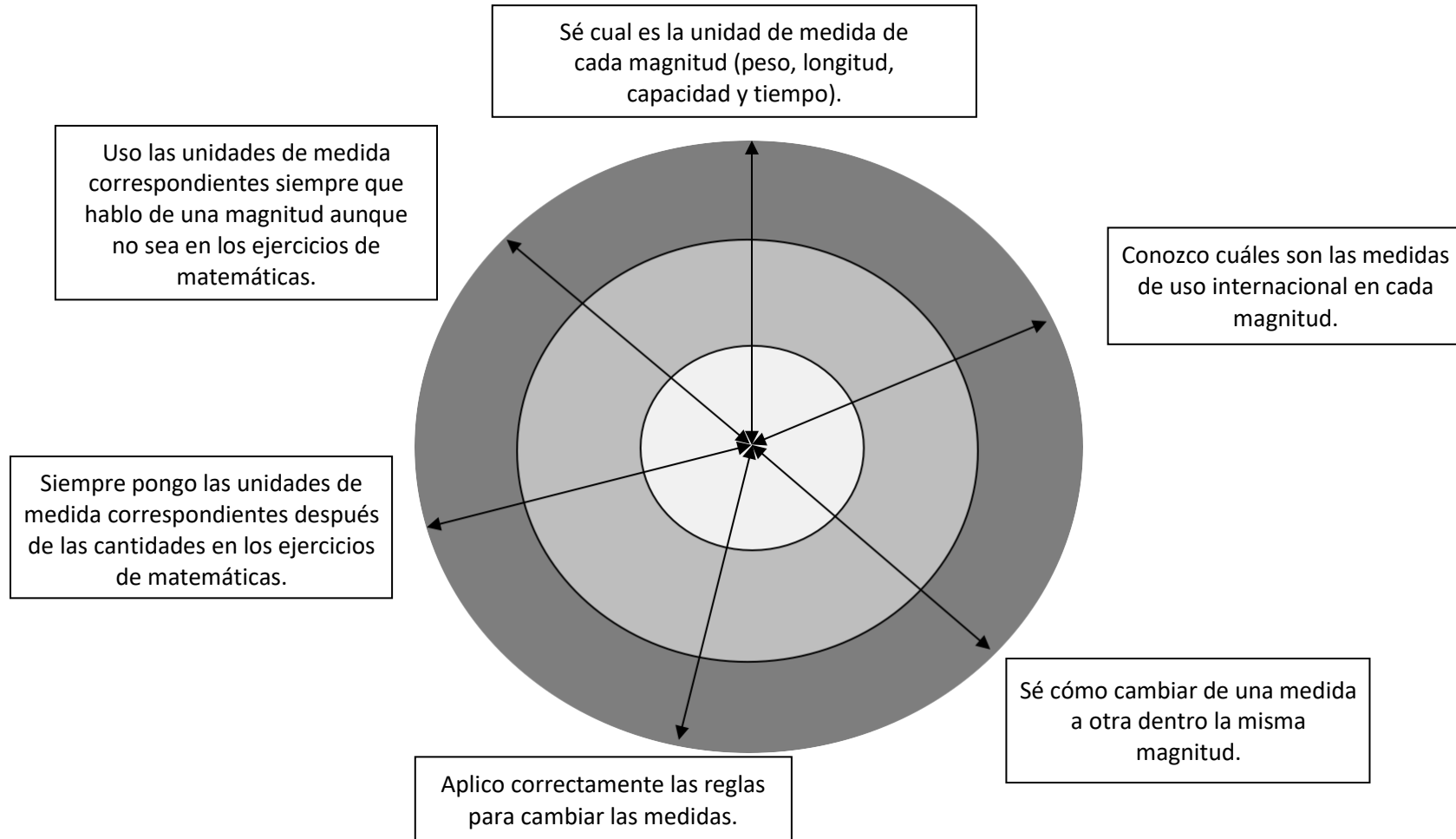
Marca en esta tabla los pasos que has realizado:

1	2	3	4	5	6	7	8

- ¿Has conseguido resolver el problema? ¿Porqué?
- ¿Es necesario usar todos los pasos? ¿Porqué?
- ¿Hay algún paso que te resulte más difícil? ¿Cuál y porqué?
- ¿Qué crees que harás diferente la próxima vez que resuelvas un problema?

8. AUTOAVALIACIÓN DO USO DE UNIDADES DE MEDIDA

0	1	2	3
Nada	Algo	En proceso	Estupendo

9. COMPARAR FIGURAS GEOMÉTRICAS

Objeto geométrico 1

Se parecen en que...

Objeto geométrico 2

DIFERENCIAS

	Respecto a su...	
	Respecto a su...	
	Respecto a su...	

Señala las diferencias más significativas:

Escribe tu conclusión:

10. ESCALA DE OBSERVACIÓN DA UTILIZACIÓN DE CONCEPTOS ESTADÍSTICOS E DE PROBABILIDADE

1.No	2. A veces	3.Amenudo	4.Siempre
------	------------	-----------	-----------

Alumnos:																			
Utiliza la nomenclatura de los objetos estadísticos en cualquier contexto con corrección (para describir información, para la argumentación y defensa de una idea...).																			
Aplica los conocimientos estadísticos para analizar y representar datos en contextos diversos.																			
Interpreta y analiza la información estadística en contextos reales con el rigor adecuado.																			
Interpreta gráficos diversos de frecuencias en noticias cotidianas, en otras asignaturas.																			
Utiliza los conceptos de media y de moda en su lenguaje habitual.																			
Aplica los conocimientos sobre media y moda en diferentes contextos para analizar datos.																			

11. GUIÓN PARA PORTFOLIO PARA A RECOLLIDA DE EVIDENCIAS DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

ANTES DE EMPEZAR A TRABAJAR:

NOMBRE DEL NIÑO: _____

PRESENTACIÓN DEL ALUMNO: Preséntate con una descripción física, de tu forma de ser, de tus emociones ante el colegio y aprender. Puedes dibujar tu ser vivo favorito y explicar por qué te gusta o en qué puedes parecerle a él.

- ¿Qué es lo que más me gusta de la clase de Matemáticas?
- ¿Qué es lo que menos me gusta?
- ¿Qué has aprendido durante el curso/trimestre?
- ¿Qué es lo que más te ha costado aprender? ¿Por qué?
- ¿De qué trabajo te sientes más orgulloso? ¿Por qué?
- ¿Cuál es el trabajo, investigación o mural en el que sacaste mejor nota? ¿Por qué crees que fue?
- ¿En qué crees que te ha ayudado esta asignatura a conocer el mundo en el que vives?
- ¿Qué crees que puedes hacer para cuidarlo mejor?

INCLUIR LAS EVIDENCIAS ELEGIDAS **EN CADA UNIDAD** PARA AÑADIRLAS, «COLECCIONARLAS»

EN CADA EVIDENCIA

¿QUÉ HAS HECHO?	¿CÓMO LO HAS HECHO? Indica los pasos seguidos	¿QUÉ HA SIDO FÁCIL?	¿QUÉ TE HA COSTADO MÁS?	¿CÓMO PODRÍAS MEJORARLO?	¿QUÉ HAS APRENDIDO?

5. Diseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

A avaliación inicial realizouse coas probas que facilita o Dpto. de Orientación e os resultados propiciaron a adaptación da programación en función das necesidades detectadas.

7. Medidas de atención á diversidade

Partindo do concepto de diversidade como operacións característica de todos os alumnos/as, atención a diversidade enténdese como a resposta psicopedagóxica que o centro da ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe.

As accións do Departamento de orientación estableceranse en tres niveis.

- Prevención.
- Detección de alumnado con necesidades educativas específicas:
 - Dificultades específicas de aprendizaxe.
 - Condicións persoais ou familiares desfavorables.
 - Altas capacidades intelectuais.
 - Dificultades por ingreso tardío no sistema educativo.
- Atención o alumnado con necesidades educativas específicas.

Estas tarefas quedan especificadas dentro do plan de acción tutorial e do plan de convivencia , así como nos plans de apoio das especialistas de AL e PT.

A atención ao alumnado que presenta necesidades educativas especiais rexerese polos principios de inclusión e normalidade e abranguerá a todos os que por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela requira determinados apoios ou atención educativa específica.

Tanto co alumnado novo como co que xa existe no Centro, o Departamento de Orientación coordinará as medidas organizativas e curriculares de atención á diversidade e facilitará os protocolos a seguir a todo o profesorado.

Estas medidas poderán ser de apoio dentro do grupo, fóra do grupo, de agrupamento flexible ou de Adaptación Curricular.

Como criterios xerais de actuación seguiranse:

- As medidas de atención a diversidade tenderán sempre a lograr o maior grado posible de integración no grupo de referencia.
- Todos os niveis educativos contarán dentro do horario con horas de apoio do profesorado especialista así como de outros profesorado con dispoñibilidade horaria. A distribución destes apoios estará en función das necesidades de cada grupo e coordinaranse dende o departamento de orientación.

- Os apoios ou reforzos dentro ou fora do grupo, tanto a cargo dos titores como especialista tenderán a seguir o currículo ordinario na maior medida posible.
- Os apoios e reforzos de cada materia faranse dentro do horario establecido para as mesmas.
- Estableceranse os apoios en función da avaliación das necesidades individuais ou grupais realizada dende o departamento e en colaboración co equipo docente.
- A organización dos apoios e reforzos terá sempre carácter flexible a fin de adaptar a resposta as necesidades de xeito efectivo.
- No caso de alumnado con Adaptación Curricular seguirase o establecido na mesma con carácter individual.
- As actuación previstas nos plans de apoio serán trasladadas a xefatura de estudos para a súa aprobación e inclusión na estrutura organizativa do centro.
- Comunicarase ás familias tanto ás actuacións previstas como o seguimento das mesmas procurando a súa implicación no proceso.

O Departamento de orientación asesorará en cada caso ás familias para acadar o maior grado posible de colaboración e coordinará se é necesario actuacións cos servizos de atención externa: servizos sociais, gabinetes psicolóxicos, asociacións, equipo de orientación específico, servizos sanitarios, etc.

Fixarase as sesión de coordinación entre o profesorado e o equipo de orientación necesarios para facer o seguimento dos distintos programas e facer as adaptacións necesarias para cubrir o mellor posible ás necesidades dos nosos alumnos.

En todo caso, a atención á diversidade implica, de cara ao desenvolvemento do curso escolar:

- **Dar a coñecer o problema** ao resto dos compañeiros de aula. (se fose conveniente)
- **Reforzar** as áreas e/ou habilidades nas cales o alumno se sinta cómodo e

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Con respecto ás medidas que poden empregarse co alumnado que presenta dificultades de algún tipo temos:

Entre outras, recomendase observar as seguintes *pautas xerais*:

1. Colocar ao **alumno preto do profesor** para que lle poida ofrecer a axuda necesaria.
2. Proporcionarlle a máxima **atención individualizada** posible e animalo a preguntar cando teñan dúbidas.
3. **Comprobar sempre que entendeu** o material escrito co que debe traballar.
4. Asegurarse que os **textos** que se lle ofrecen para ler sexan adecuados ao seu nivel lector.
5. Concederlle **máis tempo** que aos seus compañeiros de clase para realizar as tarefas.
6. **Evitar que lea en público** se non o desexa. Se é necesario, procurar darlle con **antelación o texto**.
7. **Destacar os aspectos positivos** do seu traballo.
8. Recordar que as **tarefas para casa** tamén lle van levar máis tempo que aos seus compañeiros de clase. Reducir a cantidade de exercicios.
9. **Valorar os progresos** de acordo co seu esforzo, non co nivel do resto dos seus compañeiros de clase.
10. **Facer saber ao alumno** que todo o equipo docente pode botarlle unha man, interésarse por el/a e que se tomarán as medidas de RE necesarias para favorecer o seu proceso de aprendizaxe.
11. Potenciar aquela faceta na que destaca.
12. **Reducir a copia** de enunciados ou información escrita (encerado, libro de texto, etc.) así como preguntas ditadas.
13. Buscar **reforzos visuais ou auditivos** para traballar os contidos das diferentes materias.
14. Favorecer operacións **aprendizaxe significativa** e vivencial.
15. Como **recurso didáctico** dentro da aula é aconsellable utilizar esquemas e reforzos visuais ou auditivos (esquemas de claves, mapas conceptuais, resumos con apoio visual, murais interactivos, documentais, cintas de vídeo, programas informáticos, CDs, utilización de enciclopedias ou dicionarios visuais, CD-ROMs, etc.).
16. Uso do **ordenador** como ferramenta complementaria no seu proceso de aprendizaxe así como programas informáticos específicos que trasladan a textos escritos o que el alumno di, le texto escrito que previamente se escanea e le o que o neno escribe.
17. Empregar, cando se poida, audicións con cascos individuais para favorecer a concentración.

18. Traballar con **axenda** para que poida rexistrar as datas de controis/probas de avaliación, a presentación de traballos e os deberes.

19. Expoñer visualmente o horario do grupo na aula e un horario tamén na mesa de cada alumno.

20. **Coordinación do profesorado** na adecuación do **volumen de deberes** rexistrándoos nun lugar común. Adecuar o grao de dificultade destes.

21. Ter **expostos na aula** murais interactivos e reforzos visuais para favorecer as aprendizaxes, así como materiais elaborados por eles relacionados cos seus intereses e motivacións.

22. **Evitar a copia innecesaria** de información de libros de texto.

23. **Permitir máis tempo** para realizar os traballos, tarefas, probas ou exames, ou ben **reducir o número**.

24. **Adaptar os libros de lectura** ao nivel lector do alumno.

25. **Evitar** a corrección en **vermello**. (empregaremos o verde)

26. Considerando a evolución do alumno, **evitar a corrección sistemática de todas as faltas** de ortografía e **avaliar os traballos, tarefas, probas ou exames en función do contido**.

27. Adaptacións a nivel de materiais.

28. **Simplificar** as instrucións escritas **subliñando** ou destacando previamente as partes máis importantes do texto, ou **resumíndoas** noperacións frase máis sinxela.

29. **Fraccionar os textos** en partes máis pequenas ou eliminar partes do mesmo cando proporciona información redundante.

30. **Marcar** con fluorescentes a **información máis relevante** e esencial no libro do alumno.

31. Proporcionar **esquemas** ao alumno: a utilización de esquemas resulta efectiva para que ao alumno poida seguir o desenvolvemento dos temas tendo un soporte lector simplificado (o esquema), que posteriormente lle facilite o recordo da información que o profesor deu. Ademais, **axúdalle a entender a idea principal e os aspectos relacionados con ela**.

32. Incluír **ensino explícito por pasos** dentro das súas leccións (ex.: presentar un adianto da tarefa, proporcionar operacións práctica guiada, ofrecer feedback corrector, práctica independente por parte do alumno, monitorizar a práctica e revisala).

33. **Asegurarse de que o alumno entendeu as instrucións da tarefa:** cando o alumno debe realizar operacións actividade cuxas instrucións se lle presentan por escrito, o profesor deberá asegurarse de que este as entendeu.

34. **Dar información verbal e visual simultaneamente:** introducir o tema (sempre que sexa posible) por medio de imaxes, xa que o alumno ten máis facilidade para recibir a información por vía visual e auditiva. O uso de DVD, vídeos, diapositivas, murais, etc. sérvenlle como complemento da explicación oral.

35. **Escribir os apartados e o vocabulario máis significativo do tema na pizarra:** antes doperacións explicación o profesor pode escribir as novas palabras de vocabulario e os aspectos principais.

36. Fomentar técnicas de **aprendizaxe cooperativa** por parellas ou equipos naquelas actividades que teñen un alto compoñente lector.

37. Utilizar **sinais para resaltar** os aspectos máis importantes: os asteriscos ou outros marcadores poden acentuar as preguntas ou actividades que son máis importantes para a avaliación. Isto axuda aos alumnos a rentabilizar o tempo durante os exames.

38. Mostrar os traballos realizados: ensinar aos demais os traballos ben realizados pode axudar aos alumnos a **mellorar a súa autoestima**, a súa motivación cara á tarefa e as súas expectativas.

39. Utilizar o **ensino titorizado**: o profesor pode xuntar a alumnos de diversos niveis para repasar as actividades, para preparar un exame, ler en voz alta un a outro, escribir historias, etc. Tamén un compañeiro pode ler os problemas de matemáticas ao alumno con dificultades lectoras para que os comprenda.

40. Se os problemas persisten, permitir o uso de **ferramentas compensatorias** como as táboas de multiplicar ou a calculadora.

41. Ante dificultades de atención e/ou de organización persoal **ter á vista autoinstrucións de organización persoal** (organización do pupitre, preparación da mochila, etc).

42. Ter un **calendario na aula** coas datas de probas de avaliación e entrega de traballos, favorecendo que os mesmos se atopen espazados no tempo.

43. Confeccionar un **horario visual**, asociando cada materia coperacións imaxe e/ou cor.

44. Diseñar máis actividades nas que teña maior peso a linguaxe oral que a escrita.

Pautas específicas de avaliación.

45. Utilizar **cores alternativas** ao vermello para a corrección (os alumnos asocian esta cor ao fracaso).
46. **Evitar a corrección sistemática** de todos os erros na súa escritura.
47. Presentar as **preguntas da proba por escrito** (non ditar).
48. Evitar que o alumno teña **máis de dúas probas por día**.
49. Dar **as datas** dos exames con alomenos cinco días de antelación.
50. Expor **alternativas** complementarias de avaliación á proba escrita dependendo das características do alumno: Proba oral ou Proba tipo test.
51. Cambiar o **formato da proba escrita** : enunciados curtos, destacar palabras claves dos enunciados, actividades de relacionar con apoio visual, poñer un exemplo, presentar operacións cuestión por pregunta...
52. Examinalo **oralmente** ou, no seu caso, **lerlle as preguntas** do exame para asegurar a súa comprensión e axilizar a resposta.
53. Considerar o **caderno de traballo** como ferramenta de avaliación.
54. Nas probas escritas **asegurarnos de que comprendeu** o enunciado de todas as preguntas.
55. Proporcionar **tempo adicional** nas probas de avaliación escritas e/ou reducir o número de preguntas a contestar.
- 56. Avaliar** as probas de avaliación e traballos **en función do contido**.